

έτος 15ο
αρ. τεύχους 71
διμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

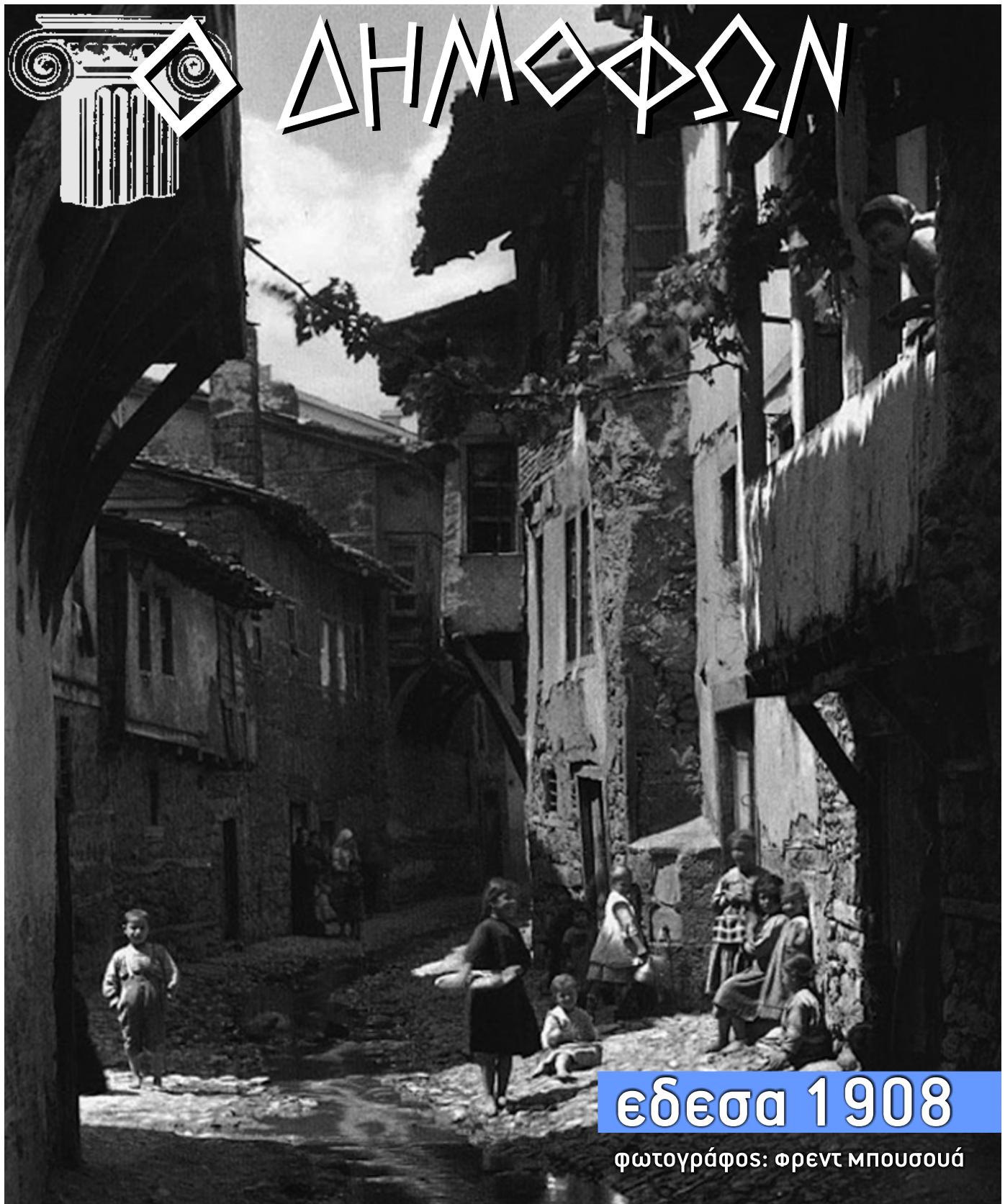
νοέμβριος-δεκέμβριος 2014

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 506/2001 ΤΑΧ. ΜΑΝΔΡΑΣ

— 28ης Οκτωβρίου 3, 196 00 - Μάνδρα Αττικής —

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης
Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαινάς Παναγιώτης -
Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα
Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσου - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00
Μάνδρα Αττικής
Τηλ.: 210.55.56.507
www.dlmofon.gr
e-mail: info@dlmofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/σμού
5170039501733

Επήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ
Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 10/01/2015

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

ΣΤΕΦΑΝ ΚΑΙ ΆΝΝΑ

Πρώτο μέρος

Hτανε μεσημέρι και τα παιδιά γυρνούσαν από το σχολείο σ' ένα μικρό χωριό. Ο μικρός Στέφαν βάδιζε αμέριμνα μόνος του προς το σπίτι του. Ο Στέφαν ήταν ο σπασίκλας της τάξης και θά 'ταν κάπου δώδεκα χρονών. Είχε πάντα άριστους βαθμούς και αυτό ορισμένες φορές αποτελούσε μειονέκτημα γιατί τον έκανε εύκολο στόχο της ζήλιας των συμμαθητών του. Φορούσε γυαλιά μωσαπίας από τα οχτώ του χρόνια, κάτι που του προσέδιδε ένα ακόμα χαρακτηριστικό «φυτού» της τάξης.

Καθώς προχωρούσε σφυριζόντας ανέμελα ένα χέρι τον γράπτωσε από τον ώμο και τον γύρισε προς την αντίθετη κατεύθυνση από εκείνη που πορευόταν. Ο Στέφαν τα έχασε για μια στιγμή και συνοφρυνώθηκε. Μπροστά του τώρα στεκόταν ο νταΐς του σχολείου ο Μάκης και τον κοιτούσε με ένα αγριωπό χαμόγελο.

- Γειά σου σπασίκλα, τι κάνεις; Τον ρώτησε. Τσααα, σου την έφερα, είπε ο Μάκης και του κατάφερε μια δυνατή γροθιά στο κατωσάγωνο.

Ο Στέφαν τραντάχτηκε από τον πόνο. Δάκρυα πλυμμήρισαν σαν καταράχτης τα μάτια του και κύλησαν στα μάγουλά του.

- Άχου! Κλαίει, κλαίει!!! Έκανε ο Μάκης και ένας ειρωνικός μορφασμός μοχθηρίας ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του.

Ο Μάκης ξανασήκωσε την γροθιά του και στόχεψε το μάγουλό του Στέφαν. Τον χτύπησε (τον Στέφαν) με δόλη του την δύναμη και ο Στέφαν έβαλε πιο γοερά τα κλάματα. Σε λίγο οι γροθιές και οι κλωτσιές πέφτανε βροχή στην πλάτη, το στήθος, το πρόσωπο και τα πόδια του Στέφαν. Ο Στέφαν μαζεύτηκε σε εμβρυακή στάση πέφτοντας χάμω, σε μια προσπάθεια να προστατέψει τον εαυτό του, αλλά οι κλωτσιές συνεχίζονταν με μανία. Η μύτη του Στέφαν μάτωσε καθώς επίσης και η άκρη των χειλιών του. Ο Στέφαν τώρα φώναζε δυνατά καλώντας σε βοήθεια οποιονδήποτε μπορούσε να του την προσφέρει.

- Άφησε τον ήσυχο! Ακούστηκε έξαφνα μια δυνατή φωνή από λίγα μέτρα μακρύτερα.

Ο Μάκης προς στιγμή σταμάτησε την κλωτσοπατινάδα και στοκώνοντας το κεφάλι είδε να στέκεται λίγα μέτρα μακρύτερα η Άννα, μια συμμαθήτρια του Στέφαν.

- Και τι σε νοιάζει εσένα; Της σφύριξε με κακεντρέχεια ο Μάκης.

- Με νοιάζει και με παρανοιάζει, του είπε αυτή και τον πλησίασε επιφυλακτικά.

Ο Μάκης έριξε ακόμα μία κλωτσιά στον Στέφαν που δεν είχε στηκωθεί ακόμα από το έδαφος και είπε:

- Οι σπασίκλες δεν χρειάζονται λύπηση. Είναι φυτά και τα φυτά δεν αισθάνονται!

Εκείνη την στιγμή όμως κάτι σαν αστροπελέκι χτύπησε το μάγουλό του Μάκη. Ήταν η Άννα που τον χαστούκισε με δύναμη.

- Αφρόσε τον να φύγει ειδάλλως θα σε μαυρίσω στο ξύλο. Είμαι δυνατή!!! Είπε στον Μάκη η Άννα και πήρε θέση μάχης με τις μικρές γροθιές της προτεταμένες.

- Παλιο...., είπε ο Μάκης και πέταξε μια άσχημη βρισιά στην Άννα.

Αμέσως έπειτα οι δυο τους πιάστηκαν στα χέρια και άρχισαν να παλεύουν. Ο Μάκης ήταν δυνατός αλλά και η Άννα δεν πήγαινε πίσω για κορίτσι της ηλικίας της. Ο Στέφαν στηκώθηκε σιγά-σιγά από το έδαφος και κοιτούσε με κατάπληξη το γενναίο κορίτσι να τον υπερασπίζεται. Τώρα, στον αέρα ακούγοταν μόνο η βαριά ανάσα των δύο παιδιών που πλέουσαν και αγκομαχούσαν.

- Φύγε Στέφαν, φύγε. Του φώναξε η Άννα. Δεν θα μπορέσω να τον κρατήσω για πολύ...

Ο Στέφαν δεν περίμενε άλλη προτροπή και αμέσως το έβαλε στα πόδια τρέχοντας προς την μεριά που βρισκόταν το σπίτι του. Που και που έριχνε ματιές πίσω διακρίνοντας αχνά την Άννα να παλεύει ακόμα με τον Μάκη. Μετά από τρία λεπτά τρέιμο ο Στέφαν έστριψε σε μια γωνία και σταμάτησε να τρέχει. Τώρα πλεόν βάδιζε με ταχύ βηματισμό.

Εκείνη την στιγμή όλα τα γεγονότα που συνέβησαν, στο μιαλό του Στέφαν, ήταν κουβάρι. Δεν ήταν η πρώτη φορά που έπεφτε θύμα ξυλοδαρμού από τον Μάκη αλλά ήταν η πρώτη φορά που κάποιος τον υπερασπίζόταν. Ένας αναστεναγμός ανακούφισης έτευλιχτηκε από το λαρύγγι του Στέφαν και ευχήθηκε να ήταν η Άννα καλά και να ξέφευγε από τα νύχια του Μάκη. «Είναι πολύ γενναία» σκέφτηκε και ένα συναίσθημα θαυμασμού για το κορίτσι τον πλημμύρισε.

Ο Στέφαν κάπισε έφτασε στο σπίτι του, χαιρέτησε την μάνα του και κάθισε να φάει χωρίς να της αναφέρει το περιστατικό με τον Μάκη, όπως άλλωστε έκανε πάντα.

Είχανε μπιφτέκια με πατάτες στον φούρνο και ο Στέφαν έφαγε με όρεξη. Ο πατέρας του Στέφαν ήταν ναυτικός ασυρματιστής και έλειπε σε δίχρονο ταξίδι. Αδέλφια δεν είχε ο Στέφαν και μεγάλωνε μόνος με την συντροφιά της γιαγιάς και της μάνας του.

Εκείνη την μέρα η μάνα του Στέφαν είχε όρεξη να τον πειράξει και έτσι τον ρώτησε γνωρίζοντας εκ των προτέρων πως αυτός θα κοκκίνιζε απ' την ντροπή του με την ερώτηση:

- Με ποια από τις συμμαθήτριές σου θέλεις να σε παντρέψουμε άμα μεγαλώσεις; Με την Έλσα, την Ξανθίπη την Άννα;

- Με την Άννα, απάντησε χωρις δισταγμό ο Στέφαν και όντας τα μάγουλά του πήραν ένα βαθύ πορφυρό χρώμα.

- Όστε με την Άννα εεε; Είπε γελώντας καλοκάγαθα η μάνα του Στέφαν και του έβαλε ένα ακόμα μπιφτέκι στο πιάτο. Και γιατί παρακαλώ με την Άννα; Συνέχισε.

- Γιατί είναι δυνατή και γενναία, είπε μετά από λίγη σκέψη ο Στέφαν.

- Άσσα μάλιστα μάλιστα, είπε εκείνη και του έσκασε ένα φίλι στο μάγουλο. Φάε όλο το φαγητό σου για να μεγαλώσεις γρήγορα λοιπόν...

Μετά το φαγητό ο Στέφαν πήγε να διαβάσει τα μαθήματά του. Το απόγευμα βασάνισε λιγάκι τον γάτο τους, τον Γκριζούλη, βάζοντάς τον σε μια πλαστική σακούλα και πετώντας τον ψηλά. Το κακόμιορο το γιατί νιαούριζε όση ώρα αιωρούνταν στον αέρα και στο τέλος το έβαλε στα πόδια φεύγοντας μακριά από τον βασανιστή του. Όλες τις επόμενες μέρες ο Γκριζούλης δεν πλησίασε κοντά στον Στέφαν.

Το βράδι ο Στέφαν κοιμήθηκε ήσυχα και γαλήνια. Κατά τις πρώτες πρωινές ώρες είδε στον ύπνο του ένα όνειρο παράξενο που όταν ξύπνησε το ξέχασε:

Βασάνιζε λέει τον Γκριζούλη όταν το κεφάλι (του Γκριζούλη) μεταφρώθηκε και πήρε την όψη του Μάκη!!!

Τις επόμενες μέρες ο Στέφαν πήγε στο σχολείο χωρίς να τον ενοχλήσει ο Μάκης ούτε να τον παραφυλάξει την ώρα που σχόλιαζε. Όποτε συναντούσε ο Στέφαν τον Μάκη στο προαύλιο του σχολείου εκείνος γυρνούσε αλλού το κεφάλι λες και δήλωνε μ' αυτήν την κίνηση ότι τον απεχθανόταν. Εντούτοις ο Μάκης από τότε δεν ξαναενόχλησε ποτέ τον Στέφαν.....

Δεύτερο μέρος

Πέρασαν τα χρόνια και ο Στέφαν έγινε ενήλικος περνώντας από μια δύσκολη εφηβεία. Σ' όλα αυτά τα χρόνια αποξέχασε το επεισόδιο με την Άννα και τον Μάκη και δεν το σκεφτόταν ποτέ.

Ο πατέρας του Στέφαν γύριζε από τα ταξίδια του και ξανάφευγε σ' αυτά, αφήνοντάς του αιναμήσεις με το σταγονόμετρο. Κάθε φορά που γύριζε από τα ταξίδια του έφερνε δώρα στον Στέφαν αλλά ο πόνος του αποχωρισμού άφηνε πάντα μια πικρή γεύση στην ψυχή του Στέφαν. Του έλειπε οδυνηρά ο πατέρας του και το μόνο που αντιστάθμιζε την απουσία του ήταν από την μια οι αγαπημένες μορφές της μάνας και της γιαγιάς του και από την άλλη η ενασχόληση του με την ζωγραφική. Δεν ήταν καλός ζωγράφος και το ήξερε αλλά τουλάχιστον μέσα από την ζωγραφική εκτόνωνε το μεράκι του για δημιουργία.

Ο Στέφαν τελικά μετά από πολύ μελέτη στην τελευταία τάξη του Λυκείου, κατάφερε να περάσει στην σχολή καλών τεχνών σε μια πόλη μακριά από το χωριό του. Με τις ευχές της μάνας και της γιαγιάς του για κατευόδιο εγκαταστάθηκε στην πόλη αυτή και νοίκιασε μια γκαρσονιέρα ώστε να παρακολουθεί ανελλιπτώς τα μαθήματα στην σχολή του. Στην σχολή του (που η ελάχιστη φοίτηση για να πάρεις πτυχίο ήταν τέσσερα χρόνια) γνώρισε αρκετούς ενδιαφέροντες και αξιόλογους ανθρώπους αλλά με κανέναν δεν σχετίστηκε φιλικά. Η ζωή του περνούσε μέσα στην μοναχικότητα και την μονοτονία: σχολή-σπίτι, σπίτι-σχολή. Δεν έκανε νυχτερινή ζωή ούτε πήγαινε σε καφετέριες να περάσει την ώρα του.

Όταν διένυε το δεύτερο έτος άλλα τα μαθήματα, άρχισαν να φτάνουν στον Στέφαν ανησυχητικά γράμματα από την μητέρα του για την

υγεία το πατέρα του. Ο πατέρας του Στέφαν είχε από καιρό παρατήσει τα ταξίδια και πήρε σύνταξη σαν αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού έχοντας εγκατασταθεί στο χωριό. Άλλα η μάνα του Στέφαν υπανισόταν στα γράμματά της ότι ο πατέρας του τόχει στο ποτό και είχε εμφανίσει μια άσχημη μορφή μονομανίας. Ισχυρίζόταν (ο πατέρας του Στέφαν) ότι στα ταξίδια του, το μιλήσει ο Θεός και τον έχρισε ιερέα. Ο πατέρας του Στέφαν ήταν πάντα θρησκευόμενος άνθρωπος (η μάνα του και η γιαγιά του όχι τόσο) όμως μετά από αυτόν τον ισχυρισμό γινόταν φανερό πως ο πατέρας του Στέφαν είχε διαβεί το κατώφλι της λογικής και πέρασε στην επικράτεια του παραλογισμού. Το ποτό και η θρησκευτικότητα δεν ήξερε ο Στέφαν πως συνδυάζονταν στο μυαλό του πατέρα του, το μόνο που ήξερε ήταν ότι ο πατέρας του τον χρειαζόταν. Στεναχωρίθηκε και λυπήθηκε πολύ για την κατάληξη του πατέρα του και άμεσως πήρε την απόφαση να κάνει ένα ταξίδι και να επισκεφτεί το χωριό του και τους γονείς του.

Την τελευταία βραδιά προτού πάρει το λεωφορείο για το χωριό του, ο Στέφαν κάθισε στο τραπεζάκι της γκαρσονιέρας του και άρχισε να ζωγραφίζει χωρίς να έχει κάτι κατά νου. Ο πόνος μέσα στην ψυχή του ήταν αφόρτος αλλά το σκιτσάρισμα σιγά-σιγά πήρε να τον γαληνεύει. Το χέρι του γιλιστρούσε επιδέξια πάνω στο ορθογώνιο λευκό χαρτί σχηματίζοντας καμπύλες γραμμές. Μια μορφή-καρικατούρα άρχισε με την ώρα να σχηματίζεται στο χαρτί: Ήταν το πρόσωπο ενός κοριτσιού σε ηλικία έντεκα-δώδεκα χρόνων. Είχε μεγάλα στρογγυλά μάτια, φαρδύ κούτελο, καλοσχηματισμένο πηγούνι, καμπυλωμένες παρειές, έντονα γραμμώμενά χείλη και μακριές βλεφαρίδες. Όσο η ώρα περνούσε, τόσο η μορφή, το χαρτί αλλά όσο κι αν προσπαθούσε το όνομα του κοριτσιού δεν του ερχόταν στο μυαλό. Μόνο όταν πήρε την πράσινη ξυλομπογιά και έβαψε τα μάτια της πράσινα, σαν κεραυνός το όνομά της του αποκαλύφθηκε. Ήταν η μικρή Αννούλα, το κορίτσι που τον έσωσε από τον Μάκη! Πως και δεν την σκέφτηκε καθόλου όλα αυτά τα χρόνια.. Δάκρυα ανέβηκαν στα μάτια του όμως αυτός τα κρατούσε πεισματικά. Και έπειτα οι λυγμοί ήρθαν απρόσκλητοι, μουντοί και άσχοι καθάριζαν την ψυχή του Στέφαν. Τα δάκρυα από τα μάτια του κύλησαν στον χαρτί, στα μάτια της κοπέλας και το πράσινο χρώμα τους σαν να ξεθώριασε... Όστε λοιπόν από καιρό την αγαπούσε!!! Αποφάσισε πως με το που θα επισκεπτόταν το χωριό θα περνούσε και από το σπίτι της Άννας.

Τρίτο μέρος

Μέσα στο λεωφορείο ο Στέφαν κοιτούσε το βλοσυρό ορεινό τοπίο που διέσχιζαν. Ένας ήλιος έλαμπε ζωηρά και αυτός σκέφτοταν την Άννα. Άραγε αυτή θα τον θυμόταν ή θα είχε συνεχίσει την ζωή της αμέριψη. Ήταν τόσο πολλά τα ερωτηματικά του που ώρες-ώρες δίσταζε αν θα έπρεπε να της εξομολογηθεί την αγάπη του. «Θα της το πω και ότι γίνεις ας γίνεις» σκέφτηκε και με την σκέψη αυτή ησύχασε.

Όταν έφτασε στο χωριό και στο σπίτι του, η μάνα και η γιαγιά του τον υποδέχτηκαν με χαρά αλλά και με ένα θλιβερό μαντάτο. Του αποκάλυψαν πως ο πατέρας του είχε αποβιώσει από τη ζωή μία εβδομάδα πριν, καθώς έπαθε κήρωση του ήπατος από το πολύ ποτό. Του είπαν ότι ο πατέρας του, λίγο πριν πεθάνει ψυθήριζε το όνομα του Στέφαν και ήθελε να τον δει.

Ο Στέφαν ήταν απαρηγόρητος με αυτή την εξέλιξη και θυμωμένος με τον εαυτό του που δεν έφυγε νωρίτερα από την πόλη για να γυρίσει στο χωριό. Όταν του είπαν τα νέα ο Στέφαν έμεινε στηλή άλατος και δεν κατέφερε να αρθρώσει λέξη από τον πόνο που τον κατέλαβε απροειδοποίητα. Θρήνησε για τον χαμό του πατέρα που ήξερε μόνο αποσπασματικά και η θλίψη του δεν είχε όρια. Το πένθος όλης της οικογένειας του Στέφαν κράτησε αρκετό καιρό και σ' αυτό το διάστημα ο Στέφαν δεν έπαψε να παρηγορεί την μάνα και την γιαγιά του. Τους έλεγε λόγια συμπόνιας και προσπαθούσε να φανεί δυνατός σ' αυτή την δοκιμασία που περνούσαν. Τις περιποιόταν όσο μπορούσε και την σκέψη της Άννας την έβαλε κατά μέρος για ένα διάστημα. Όστους

μια μέρα εντελώς τυχαία ανακάλυψε νέα της Άννας που τον έβαλαν σ'ένα εντελώς καινούργιο μονοπάτι.

Ήταν απογευματάκι και ο Στέφαν βολτάριζε στα σοκάκια του χωριού προσπαθώντας να αποξεχάσει το πένθος για τον πατέρα του. Σε μια στιγμή το βλέμμα του έπεσε σε ένα αγγελτήριο γάμων πάνω σε έναν στύλο της ΔΕΗ το οποίο έλεγε:

«Παντρεύουμε την αγαπητή μας κόρη Άννα Δαραβίγκα μετά του αγαπητού μας υιού Μάκη Παύλου στην κεντρική εκκλησία του χωριού την Κυριακή 6 Φεβρουαρίου. Παρακαλούμε να είστε όλοι εκεί! Οι συγγενεις των νυμφευομένων.»

Ο Στέφαν έμεινε κατάπληκτος από αυτήν την είδηση. Τι παράξενη που είναι η ζωή! Ο θύτης και η σωτήρας του παντρεύονταν... Ήθελε να χτυπήσει το κεφάλι του στον τοίχο και να το λιώσει αλλά κρατήθηκε καθώς σκέφτηκε την άμοιρη μάνα και γιαγιά του. Ο Στέφαν αποφάσισε ότι θα πήγαινε στον γάμο της Άννας γιατί ήθελε να πιει μέχρι τον πάτο το πικρό ποτήρι της οδύνης.

Και πράγματι πήγε! Η Άννα ήταν πιο όμορφη από ποτέ μέσα στο άσπρο της νυφικό και ο Μάκης κομψός και ωραίος στο μαύρο κουστούμι του. Ήταν ένα πολύ ταιριαστό ζευγάρι. Ο Στέφαν τους ευχήθηκε ολόψυχα «βίον ανθόσπαρτον» και ήπιε στην υγεία τους. Έπειτα αποσύρθηκε σε μια απόμερη γωνία και έκλαψε πικρά. Οι άλλοι καλεσμένοι του γάμου όταν τον είδαν δακρυσμένο νόμισαν ότι ήταν από την συγκόνηση και τον κέρνούσαν συνέχεια ποτό. Άλλα αυτός αρνήθηκε ευγενικά και αποχώρησε από το τραπέζι του γάμου.

Τέταρτο μέρος

Μία δεκαετία αργότερα ο Στέφαν είχε βρει κάποιο ρυθμό στην ζωή του. Η μάνα και η γιαγιά του είχαν αποβιώσει και ο ίδιος νοίκιαζε ένα διαμέρισμα στην πόλη όπου σπούδασε. Ζούσε από την ζωγραφική και την ποιήσή του, μοναχικός όπως πάντα και ακοινώνητος. Με την Άννα δεν είχε επικοινωνία και ούτε μάθαινε νέα της. Την νοσταλγούσε πάντα και την αναθυμόταν με τρυφεράδα και αγάπη. Μερικές νύχτες την έβλεπε στον ύπνο του να του γνέφει καλοκάγαθα και να τον προστατεύει από όλες τις αντιξοότητες της ζωής. Της έγραψε και ένα ποίημα το οποίο ακόμα μουχλιάζει σε κάποιο συρτάρι του γραφείου του Στέφαν. Το παραθέτουμε ολόκληρο παρακάτω:

ΓΡΑΜΜΑ Σ' ΕΝΑΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΕΡΩΤΑ

Σε συλλογιέμαι συχνά
τον τελευταίο καιρό.

Όπως ο ναυτικός συλλογιέται την στεριά.

Ξέρω ότι η παρομοίωση είναι πεζή
μα οι παιδικοί έρωτες πάντα αφήνουν
πιο βαθιά τα χνάρια τους στην μνήμη...

Σε συλλογιέμαι όχι σαν κάτι απτό,
πραγματικό

αλλά σαν είδος αύρας
μια φωνή που μου μιλά μυστικά στ' αυτή

και με προτρέπει να ζήσω.

Εσύ μάλλον θά 'σαι μια μάνα
με παιδιά και σκοτούρες.

Κι εγώ θέλω να νομίζω πως είμαι ένας αφανής ποιητής.

Σαν κι αυτούς που τους έγραψε μπαλάντα
ο Καρυωτάκης.

Οι δρόμοι μας πουθενά δεν συγκλίνουν.

Μα κι έτσι, θά 'θελα να σε συναντήσω.

Ίσως εσύ να μού 'δειχνες μια ατραπό¹
πιο στρωτή να πορευτώ.

Στα πράσινά σου μάτια υπάρχει κάτι,
μια υπόδειξη,

μια αμυδρή ελπίδα

πως όλοι μου οι κόποι δεν πήγανε χαμένοι...

Και μέσα μου μια φωνή με επιβεβαιώνει
πως οι δρόμοι μας θα διασταυρωθούν ξανά
σ' αυτήν ή σε μιαν άλλη ζωή!

ΤΕΛΟΣ

Θεωνάς Χαρατσής

Τι θα κάνεις εις τους κήπους; Εισαγωγή

Με βάση το γενικό σκοπό της εκπαίδευσης και ειδικότερα του Νηπιαγωγείου, αναπτύσσονται διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία αποσκοπούν στη σωματική, συναισθηματική, νοητική και κοινωνική ανάπτυξη του εκπαιδευόμενου. Τα προγράμματα αυτά έχουν ορισμένα σταθερά χαρακτηριστικά, τα κυριότερα από τα οποία είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών της σχολικής τάξης και η παιγνιώδης φύση τους. Επίσης, σε αυτά πρωταρχικός είναι ο ρόλος της γλώσσας, καθώς η γλωσσική ανάπτυξη θα επέλθει αβίαστα μέσα από την επαφή με τους συμμαθητές και τη χαρά του παιχνιδιού. Τέλος τα συγκεκριμένα προγράμματα εξασφαλίζουν με την ποικιλότροπη παρουσίαση των καθημερινών επιτευγμάτων των μαθητών στο πλαίσιο της διεξαγωγής τους, το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη κοινωνία. Το δε άνοιγμα του σχολείου συμβάλλει στην επικοινωνία και την κατανόηση ανάμεσα στις διαφορετικές γενιές και προσφέρει σε όλους αισιοδοξία και ελπίδα.

Καθώς στα εν λόγω εκπαιδευτικά προγράμματα κυριαρχούν η μαθητική πρωτοβουλία, η αυτενέργεια, η συλλογικότητα και η πρωτοτυπία, επιδιώκεται να διασφαλιστεί τελικά η μελλοντική ευτυχία και δημιουργικότητα των συμμετεχόντων μαθητών. Επιπλέον, μέσα από τα σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα επιτυγχάνεται η κοινωνική εξέλιξη και πρόοδος, αφού τα παιδιά μυούνται στις οικουμενικές, διαχρονικές κοινωνικές αξίες, οι οποίες υπαγορεύουν αντίστοιχες στάσεις ζωής.

Ο τίτλος του προγράμματος που σχεδιάσαμε για την τρέχουσα σχολική χρονιά 2014-2015 και υλοποιούμε σε δημόσιο νηπιαγωγείο (το Ασπροπύργου, κλασικό τμήμα), είναι «Τι θα κάνεις εις τους κήπους;». Το πρόγραμμα επιδιώκει τα παιδιά που συμμετέχουν, να αναπλάσουν με τη φαντασία τους τον περιγραφόμενο στο λογοτεχνικό κείμενο κήπο, να τον γνωρίσουν και να τον απολαύσουν με τις αισθήσεις τους, να αποκομίσουν πολύτιμες εμπειρίες και να βιώσουν συναισθήματα ζώντας νοερά σε αυτόν. Έτσι, να

αισθανθούν την επιθυμία να επιλέξουν την επαφή με τη φύση σαν τρόπο ζωής, να αποκτήσουν φιλική και υπεύθυνη στάση προς το φυσικό περιβάλλον. Επίσης, να συμμετέχουν με ενθουσιασμό στις ποικίλες, ομαδικές μαθησιακές δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος, ανακαλύπτοντας και εκδηλώνοντας τη δημιουργικότητά τους...

Στόχοι

Οι στόχοι που έχουμε θέσει, συνοψίζονται ακριβέστερα στα παρακάτω:

1. Μύηση των παιδιών στη λαογραφική παράδοση μέσα από την εξοικείωσή τους με τα στοιχεία των ομαδικών παιχνιδοτράγουδων, με τα οποία μεγάλωσαν οι γενιές των προγόνων τους.

2. Κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη μέσα από τη συμμετοχή σε ομαδικό, παραδοσιακό παιχνίδι και λοιπές δραστηριότητες που απαιτούν συνεργασία και επικοινωνία και προάγουν τη συντροφικότητα.

3. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσα από αναγνωστικές κυρίως εμπειρίες που αναφέρονται σε κήπους.

4. Εξοικείωση με το λογοτεχνικό φαινόμενο και ευρύτερα με τη δημιουργική διάσταση της ανθρώπινης φύσης μέσα από την ανάγνωση λογοτεχνικών αποσπασμάτων, όπου συνυπάρχουν η δημιουργικότητα του συγγραφέα και του αναγνώστη.

5. Καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης και έκφρασης μέσα από την εικαστική έκφραση των αναγνωστικών εμπειριών και εντυπώσεων και την παραγωγή ομαδικών αφηγηματικών ιστοριών.

6. Γλωσσική ανάπτυξη μέσα από την ανάγνωση λογοτεχνικών έργων και τη δημιουργία από τα παιδιά πρωτότυπων αφηγηματικών κειμένων με ερέθισμα τις προηγηθείσες ζωγραφιές τους.

7. Αισθητική ανάπτυξη μέσα από την απόκτηση εμπειριών από την επαφή με τις διάφορες μορφές τέχνης και τη φύση.

8. Εξοικείωση με τα αριθμητικά σύμβολα και ειδικότερα τους τακτικούς αριθμούς μέσα από τον καθορισμό της σειράς με την οποία οι ζωγραφιές θα χρησιμοποιηθούν στις

αφηγήσεις.

9. Μόνη στην αρχή της πλειοψηφίας ως βάσης του δημοκρατικού πολιτεύματος, μέσα από την ψηφοφορία για την έκφραση της επιλογής της πιο «ανορθόδοξης» ζωγραφιάς και του καταληλότερου τίτλου της σχετικής με αυτήν ιστορίας.

Μεθόδευση

Ο τίτλος του εκπαιδευτικού μας προγράμματος προέρχεται από το παραδοσιακό παιχνιδοτράγουδο «Δεν περνάς κυρά-Μαρία». Χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο στίχο, μας δίνεται η ευκαιρία να έχουμε ως αφετηρία το ευρύτατα διαδεδομένο στο παρελθόν κινητικό, ομαδικό παιχνίδι, ώστε να το γνωρίσουν τα νήπια. Ειδικότερα στις μέρες μας τα παιδιά από τη νηπιακή τους ηλικία περνούν μεγάλο μέρος του χρόνου τους μπροστά σε υπολογιστές, απορροφώντας από τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα οποία είναι από τη φύση τους στατικά, μοναχικά και συχνότατα βίαια. Κατά συνέπεια γίνεται φανερή η πολυτιμότητα της συμμετοχής τους σε ένα παιχνίδι που να χαρακτηρίζεται από κινητικότητα, ομαδικότητα και επικοινωνία, καλύπτοντας έτσι τις πραγματικές ανάγκες της παιδικής φύσης.

Θυμίζουμε στο σημείο αυτό ότι στο συγκεκριμένο παιχνίδι μια ομάδα παιδιών σχηματίζει κλειστό κύκλο, εμποδίζοντας το παιδί που υποδένεται την κυρά Μαρία να εισέλθει στο εσωτερικό του κύκλου. Ανάμεσα στην κυρά Μαρία και όλα τα υπόλοιπα παιδιά αναπτύσσεται ένας διάλογος, ώστε να πειστούν να της επιτρέψουν να περάσει στους υποτιθέμενους κήπους, δηλαδή μέσα στον κύκλο. Στη διάρκεια του διαλόγου, κατά τον οποίο κινούνται κυκλικά τόσο τα παιδιά που σχηματίζουν τον κύκλο όσο και η κυρά Μαρία, ο κύκλος μικραίνει σταδιακά κι ένας-ένας όσοι φεύγουν από αυτόν, ακολουθούν σε ζευγάρια την κυρά Μαρία, που εξακολουθεί να κινείται κυκλικά.

Το εν λόγω παιχνίδι το αντιμετωπίζουμε ωστόσο στο πλαίσιο του προγράμματος κατά τρόπο που τα παιδιά να το αισθάνονται οικείο, το αξιοποιούμε για να τους δώσουμε μια επιπλέον δυνατότητα προσωπικής, δημιουργικής έκφρασης. Αναλυτικότερα, επικεντρωνόμαστε στο ερώτημα «Τι θα κάνεις εις τους κήπους» και ζητάμε από κάθε παιδί τη δική του διαφορετική απάντηση. Οι αποκρίσεις των νηπίων σε αυτό το ερώτημα, παρουσιάζονται στη συνέχεια, ξεκινώντας από τη λιγότερο προς την περισσότερο αποκλίνουσα από το παιχνιδοτράγουδο:

- Θα κόψω τριαντάφυλλα, για να τα βάλω στο ποτήρι να μυρίζει ωραία το σπίτι.
- Θα μαζέψω λουλούδια για τη μαμά και το μπαμπά.
- Θα κόψω μπανάνες/ φράουλες/ σταφύλια.
- Θα κόψω τα λουλούδια, για να μπορέσω να περάσω.
- Θα ποτίσω τα λουλούδια/ τα δέντρα.
- Θα κόψω τα χορτάρια, για να καθαρίσω τον κήπο.
- Θα φυτέψω λουλούδια.
- Θα σακαρφαλώσω στα δέντρα.
- Θα ζωγραφίσω στο δέντρο.
- Θα ζωγραφίσω τον κήπο.
- Θα ντύσω το σκυλάκι.
- Θα παίξω με τις γατούλες.

Μετά την προκαταρκτική φάση η οποία διαρκεί για μία περίπου εβδομάδα, προχωράμε στο κυρίως πρόγραμμα. Στο πρώτο μέρος διαβάζουμε μικρά σε έκταση αποσπάσματα από λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο αναφέρεται σε κήπο. Συγκεκριμένα, επιλέγουμε αποσπάσματα από το βιβλίο «**Μετά τον Μικρό Πρίγκιπα**» (συγγ.: Ελένη Α. Ηλιά, εικονογρ.: Λήδα Βαρβαρούση, εκδ.: Ηριδανός 2012) μεταξύ των οποίων ολόκληρο το κεφάλαιο «Ο κήπος των αισθήσεων», που παρουσιάζεται σε δεκατρείς συνέχειες. Στα αποσπάσματα του έργου Α) ο κήπος αρχικά

«τοποθετείται» στο γεωφυσικό χάρτη. Β) Στη συνέχεια συνδέεται και με τις πέντε αισθήσεις.

Γ) Επιπλέον, παρουσιάζονται οι εντυπώσεις και τα συναισθήματα που ο κήπος προκαλεί σ' ένα μικρό κοριτσάκι. Δ) Επίσης, περιγράφονται τα στοιχεία που συνθέτουν τον κήπο, τα φυτά και τα ζώα του. Για να γίνει μάλιστα καλύτερα αντληπτή η εικόνα του κήπου, καλούμε τα νήπια να την δραματοποιήσουν. Ορισμένα λοιπόν νήπια τοποθετούνται στο προαύλιο σε σταθερή θέση, αναπαριστώντας με το σχήμα του σώματός τους τα τριαντάφυλλα, τα μοσχομπίζελα, τις ακακίες και τη συκιά. Από τα υπόλοιπα νήπια ζητάμε να υποδυθούν τα κινούμενα πλάσματα του κήπου. Οι πασχαλίτσες, τα μυρμήγκια, τα σαλιγκάρια, οι πεταλούδες, οι μέλισσες κινούνται ανάμεσα στα λουλούδια και τα δέντρα ενώ τα τζιτζίκια αγκαλιάζουν τους κορμούς των δέντρων, προκαλώντας διαρκώς με τη φωνή τους το χαρακτηριστικό ήχο.

Ε) Στα αποσπάσματα παρουσιάζονται επίσης οι δραστηριότητες του παιδιού μέσα στον κήπο, τόσο οι ατομικές όσο και οι ομαδικές. Η απόδοση της εικόνας του κήπου γίνεται μέσα από ζεύγη αντιθέσεων: τάξη-αταξία, σιωπή-ήχοι, ηρεμία-δράση, φως-σκοτάδι, ώστε αυτές να είναι περισσότερο ευδιάκριτες. Στην παρουσίαση του κήπου χρησιμοποιούνται συχνά μεταφορικές εκφράσεις. Για παράδειγμα, ο ήχος των κασμάδων, που μοιάζει με μελωδική καμπάνα, θεωρείται οι χτύποι της καρδιάς του κήπου. Επίσης, η ξύλινη κούνια αναφέρεται ως ο θρόνος στο βασίλειο του κήπου κ.λπ. ΣΤ) Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο αποχωρισμός του κήπου, η νοσταλγία που αισθάνεται το Κοριτσάκι όσο βρίσκεται μακριά του, η οποία εκφράζεται με νυχτερινά όνειρα για την επιστροφή. Ζ) Τέλος, αποδίδεται η αναγέννηση του κατεστραμμένου πλέον κήπου, καθώς ο κήπος μετατρέπεται σε ιδέα, ψυχική κατάσταση.

Η ανάγνωση των αποσπασμάτων ακολουθείται από την εικονογράφησή τους από τα παιδιά. Από αυτήν την εικονογράφηση, θα επιλεγούν οι ζωγραφιές, που θα αποτελέσουν το ερέθισμα για τη δημιουργία πρωτότυπων αφηγηματικών ιστοριών με κοινό τίτλο «Τι θα κάνεις εις τους κήπους;». Αναλυτικότερα, κάθε παιδί συγκεντρώνει όλες τις ζωγραφιές του που αναφέρονται στα ισάριθμα λογοτεχνικά αποσπάσματα για τον κήπο, σε ένα ατομικό φάκελο, κατά προτίμηση με λουλούδια.

Όταν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της εικονογράφησης των αποσπασμάτων, κάθε μαθητής έχει τη δυνατότητα να επιλέξει κάποια από τις ζωγραφιές του, η οποία θα αποτελέσει το ερέθισμα για να εκτυλιχθεί μία ομαδική αφήγηση από τους συμμαθητές του, που να απαντά στο ίδιο πάντα ερώτημα: «Τι θα κάνεις εις τους κήπους;» Όταν συγκεντρωθούν οι επιλεγμένες ζωγραφιές, γίνεται κλήρωση, η οποία θα καθορίσει τη σειρά με την οποία αυτές θα χρησιμοποιηθούν στις αφηγήσεις. Αφού ετοιμάζουμε τόσα χαρτάκια με αριθμούς όσες και οι ζωγραφιές, κάθε παιδί τραβά έναν αριθμό, που αναγράφεται πάνω στη ζωγραφιά του. Έπειτα, οι ζωγραφιές τοποθετούνται με αύξοντα αριθμό, που χρησιμοποιείται και σαν αριθμηση των σελίδων στο βιβλίο που θα ολοκληρωθεί, όταν πίσω από κάθε ζωγραφιά θα επικολληθεί η αντίστοιχη αφηγηματική ιστορία.

Προκειμένου δε να ενθαρρύνουμε τη διαδικασία της ομαδικής αφήγησης, θέτουμε αρχικά ορισμένες συγκεκριμένες, ειδικότερες ερωτήσεις, που βοηθούν τα παιδιά να οργανώσουν τη σκέψη τους και αποσκοπούν να βελτιώσουν σταδιακά την αφηγηματική τους ικανότητα. Για παράδειγμα, για να περιγράψουν τα παιδιά το πλαίσιο όπου εκτυλίσσεται η δράση της ιστορίας τους, τα ρωτάμε για την εποχή, τις καιρικές συνθήκες, την ώρα (μέρα, νύχτα κλπ.). Οι αφηγήσεις καταγράφονται από το δάσκαλο και, όπως προαναφέρθηκε, τοποθετούνται σε ζεύγη με τις αντίστοιχες ζωγραφιές, κατά τρόπο που να σχηματιστεί ένα βιβλίο που θα έχει τόσα φύλλα όσοι και οι μαθητές. Η μπροστινή αριθμημένη σελίδα κάθε φύλλου περιλαμβάνει τη ζωγραφιά-επίκεντρο της αφήγησης και η από πίσω τη σχετική αφήγηση. Στο εξώφυλλο του βιβλίου αυτού αναγράφεται ο τίτλος του «Τι θα κάνεις εις τους κήπους;» και το βιβλίο τοποθετείται στη σχολική βιβλιοθήκη, για να μπορούν ανά πάσα στιγμή όλοι οι μαθητές να το «διαβάζουν». Παράλληλα, φτιάχνουμε και το ηλεκτρονικό βιβλίο, μεταφέροντας τις ζωγραφιές και τα κείμενα στο ιστολόγιο του σχολείου στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, ώστε να έχουν όσο το δυνατό περισσότεροι άνθρωποι πρόσβαση σε αυτό. Δεν παραλείπουμε μάλιστα να προσδώσουμε στην τεχνολογικά προηγμένη επιλογή μας οικολογική και οικονομική διάσταση, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουμε σχετικά τα παιδιά.

Παράλληλα, με τη διεξαγωγή του παραπάνω προγράμματος, συμμετέχουμε και στο πρόγραμμα «Βιβλία με ρόδες», στο πλαίσιο του οποίου λειτουργούμε δανειστική βιβλιοθήκη, με τίτλους που αναφέρονται στο σύνολό τους σε κήπους. Αυτό που προσδοκούμε με το δανεισμό των βιβλίων, είναι να αποκομίσουν τα νήπια ποικίλα αναγνωστικά ερεθίσματα και βιώματα, τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να τα αξιοποιήσουν στις ομαδικές αφηγήσεις. Η διαδικασία του δανεισμού ξεκινά την 1η Δεκεμβρίου και ολοκληρώνεται μετά το τέλος των διακοπών των Χριστουγέννων ενώ οι αφηγήσεις έχουν ξεκινήσει μερικές εβδομάδες νωρίτερα. Κατά συνέπεια, έχουμε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε κατά πόσο η επαφή των μαθητών με τα σχετικά λογοτεχνικά έργα βελτιώνει την αφηγηματική ικανότητά τους, να διαπιστώσουμε εάν και κατά πόσο οι αναγνωστικές εμπειρίες αφομοιώνονται και αξιοποιούνται δημιουργικά.

Στο τελευταίο μέρος του προγράμματος, τα νήπια καλούνται σε μια ακόμη δραστηριότητα, με ερέθισμα ένα απόσπασμα που αναφέρεται σε κάτι ασυνήθιστο, διαφορετικό, την τοποθέτηση δηλαδή μιας φωλιάς αλεπούς μέσα στον κήπο. Κάθε νήπιο φτιάχνει μία ακόμη ζωγραφιά, όπου εκείνο που επιδιώκεται είναι η πρωτοτυπία, η μοναδικότητα, η επιλογή του μόνιμανον, η ανατροπή και γιατί όχι το χιούμορ και την παρουσιάζει στην τάξη. Στη συνέχεια, τα νήπια ψηφίζουν ανάμεσα στις ζωγραφιές που παρουσιάστηκαν, όποια θεωρούν ότι αναπαριστά την πιο πρωτότυπη, την πιο ανατρεπτική επιλογή, την πιο «ανορθόδοξη» για έναν κήπο και προχωρούν σε σχέση με αυτήν στη δημιουργία μιας επίσης ομαδικής ιστορίας, για την οποία προτείνουν όλοι τίτλο και επιλέγουν με ψηφοφορία τον καταλληλότερο.

Ακριβώς επειδή πιστεύουμε ότι κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένο, εάν δεν εφαρμοστεί, εάν δεν δοκιμαστεί και καταξιωθεί στη σχολική πράξη, κρίνουμε απαραίτητη και εξέχως ενδιαφέρουσα την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του παραπάνω προγράμματος. Έτσι, σε επόμενο τεύχος του περιοδικού, θα παρουσιάσουμε τις ατομικές ζωγραφιές και τα ομαδικά κείμενα των νηπίων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή.

8• οι ευχες μας
για το 2015

Ο ΔΗΜΟΦΩΝ
νοέμβριος-δεκέμβριος 2014

Το Διοικητικό Συμβούλιο,
του Συλλόγου 'Ο Δικιοφών'
& η Συντακτική ομάδα του περιοδικού
εύχονται οιόψυχα στους αναγνώστες,
τους φίλους & τα μέλη του
χρόνια Πολλά,
τυχές, ευτυχία μένετε
& αιμούργικό το 2015